VUI..CƯỜI..

Vất mực

Nhà báo sĩ N. S. có một bộ râu rất đẹp, mà chỉ có một thứ lông đen đầu ngồi về ở lọ mực lâu để vẩy ra thành một vết ngang trước mặt, giữ thế nào cũng không sạch. Hôm-sự lấy làm khó chịu và hễ gặp ai, ai cũng chỉ bảo:

— Này bác có vết mực ở râu.

— Này ông bác có vết mực.

— Này bác giây mực đấy.

— Này bác giây mực ở râu.

Sau không chịu được nữa, cứ mỗi khi gặp người quen nào, trước khi hai bên mở miệng nói, hơn-sự đã nói với vẻ bảo trước:

— Này bác, ở tôi có vết mực... bây giờ ta nói chuyện khác.

■

Vô quít giấy mỏng tan chôn

Ở hay mất, mất vì nhiều người định tán tây sang nhàm. Một nhà nọ sắt đặt mái ngói ở đầu hồi mình, gắn gỗ lên sau ở trên, trên cái mây chắc.

— Ở này có một nhà vô-sĩ, quả đảm nông ngôn của ! Hỏi ai, nên cẩn-thận, ông ấy trở lại bảy giờ.

Tuy vậy, một hôm vô-sĩ lấy làm ngạc nhiên không biết ở mình bay đi đâu mất, nhìn ngay thấy ở chỗ đó ở, có miếng giấy trên để mấy chữ:

—Người lấy cái ở cả-ở đây là một nhà vô-điệu, chạy nhanh mới gặp hơn là người cả nữa, ông ấy không trở lại nữa.

■

Khóc cái năm

Cô hai chị em, chị thì lấy người ông chồng, còn thì lấy chồng. Người chị nhiều năm đưa ma, em chỉ mới mất không giọm khóc to, mà khóc không ra tiếng, vì không biết khóc thế nào cho phải, chồng khóc ba chồng hay là em khóc chị.

Có người biết truyện, nói đùa rằng: Nếu là em sơm khóc lớn nhà không trước, còn nhà mình, sau thì người em phải khóc nhờ thế này mới là phải, chỉ được chỗ một cái khóc bù rằng:

Tôi tiếc công của mẹ tôi đẻ ra bà, ở chồ ở kia !!!

■

Hãy...

Mới người đến hỏi người bạn biết luật rằng:

— Tôi có cho một người quen vay hai trăm bạc mà không có biên lai, nên không giám thúc nhắc, vậy phải làm thế nào cho khỏi mất nợ?

— Thế-sao cũng phải có biên lai, không thì mất tiền.

— Cái khó là ở đấy.

— Khó gì, bây giờ bảo viết cho người ấy cái thư bảo làm ơn trả hai trăm năm mươi đồng.

— Có hai trăm thôi.

— Tôi biết vậy... thế sao anh ta cũng viết thư trả lời bảo rằng cái vay bảo có hai trăm đồng chứ không phải hai trăm năm mươi đồng. Thế là biên lai đấy.

■

Câu cụ nho dịch chữ nho

Hôm tôi lên tìm cụ sách sang học cụ đồ Lãnh. Cụ đọc cho người hai câu văn rồi cụ dịch ra tiếng An-nam cho tôi nghe:

Man-tử kiến Lương-huệ-Vương viết: Tiên hữu viễn thiên lý nhi lai, diệc tương hữu dĩ lợi nhi quốc hồ?

Man-tử đối viết: Vương ấy tất viết lợi diệc hữu nhân nghĩa nhi dĩ hồ?

Cụ lại dịch là:

Thầy Man-tử yết kiến vua Huệ-Vương nước Lương, vua hỏi rằng: ông già kia chẳng xa nghìn dặm mà lại, chẳng hẳn có lấy lợi nước ta vậy ôi?

—Thầy Man-tử thưa rằng: vua sao lắm nói rằng lợi, cũng có nhân-nghĩa mà thôi vậy.

Cụ lại đọc câu văn nữa:

Văn thông chi ngôn, thế kỷ quân giả, thì thiên hạ chi gia, thiên hạ chi quốc, thì kỷ quân giả tất bách thông chi gia. Văn thả thiên-yên, bách-thú thiên nhiên yên, biết ấy bất đa hỉ. Cầu vô hữu nghĩa như tiên lợi, bất đoạt bất yếm.

Cụ dịch là:

— Chưng nước muốn cố xe, giết trên vua ấy, trên chưng nhà nghìn cỗ xe, chưng nước nghìn cỗ xe, giết thôa vua ấy, hẳn chưng nhà trăm cỗ xe. Muốn lấy nghĩa vậy, nghĩa lấy trăm vậy, chẳng lấm chẳng nhiều vậy. Vì dù làm sau nghĩa mà trước lợi, chẳng cướp chẳng chán vậy.

Ai hiểu được, cố mà hiểu.

■

Sự lạ

Mới con bà nuôi phải con ông: May cho ông ta vào trong đụng bà mà không việc gì cả. Bây giờ ông mới nghĩ:

— À con bà này, quấy tao hoài. Bây giờ tao cho mày biết tay. Tao đổi giấy mày cho ông, cho mày chết.

Nghĩ vậy rồi thấy đụng bà ốm ốm, bụng ta thì-thì đánh bạo một giấy, bảo giấy Tây sẽ bảo thế cũng không sao cả. Ai ngờ đâu, lúc ông bụng mất giấy, có một sự lạm ông ngạo nhiên vô cùng: bà-tá đi đâng nào mất rồi.

■

Thôn nữa chăng?

Một ông hiết-hư hỏi-hỉu, chạy ra nhà Bưu-điện đánh cái giây thép: «Đ con giai. Được mời đạo lại thấy trở lại, hỏi người thư ký rằng:

— Vừa nay tôi có lại đánh cái giây thép, bây giờ tôi muốn thêm mấy chữ có được không?

— Được lắm, có phải cái giây thép «Đ con giai» không?

— Chính phải. Ông làm ơn thêm vào đó: «Đ con giai bà đó».

Người thư-ký vui lòng, viết xong rồi ngẩng lên hỏi: ông muốn tôi gửi ngay, hay... thử đợi một lát nữa.

Cũng Tâm bể

Kêu gì. Đồ sơn

NHÀ HỘ SINH

NGUYEN-THI-ĐOAN

53, Phố Hàng Trống Hanoi

Mở đã lâu năm

BÀ ĐỠ: Có bằng tốt-nghiệp trường thuốc Đông-dương. Đã làm việc hơn mười năm ở các phủ huyện chốn xa xôi.

Công việc cẩn-thận và có quyền Đốc-tờ trông nom.

Những chỗ ngồi trên xe điện

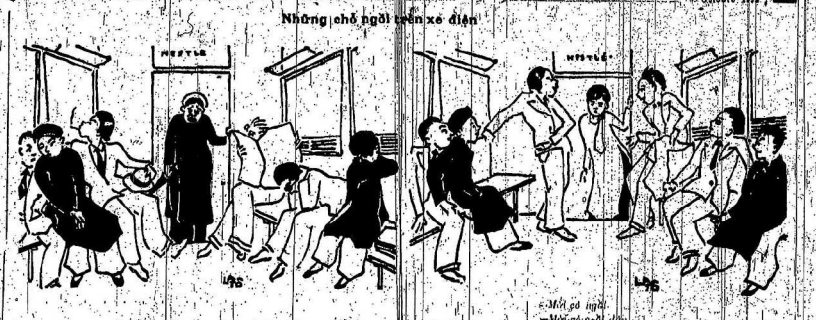

—Mời cô ngồi.
—Mời cô ngồi đây.

Một buổi tối...

Nói truyện với ông Nguyễn-Mạnh-Tường

Văn-khoa Luật-khoa tiến-sĩ

Ông Nguyễn-mạnh-Tường là người Annam đầu tiên đỗ bằng văn khoa tiến-sĩ (1) lại là người đỗ luật-khoa tiến-sĩ còn trẻ nhất từ xưa đến nay. Các báo đã nhiều lần đăng tin cô ông ngay từ khi ông còn ở Pháp, lúc đăng tin ông về nước, qua Saigon diễn thuyết, được bạn thanh niên trong đó tiếp đãi ân cần. Hai hôm nay ông đã về đến Hanoi.

Tôi đến thăm ông, nửa là tình bạn nửa tấy tu-cách nhà báo — đến thăm ông để ôn lại cuộc đời ly thân còn cùng nhau học một tỉnh, trọ một nhà, để gợi những sự vui buồn trước, những kỷ-niệm đáng ghi trọng quãng đời nữa thiếu của tuổi xanh cộng hăng hái.

Đến thăm ông, mà cũng định không phỏng vấn ông, nói cho đúng ra là muốn hỏi ông về một vài điều vẫn khao khát biết, cho nên khi uống cạn chén trà, bắt tay đến điều thuốc lá, câu truyện soay chiều.

— Cảm tưởng bác khi về tới nước nhà ra sao?

— Người cái vui mừng thấy đất nước nhà, cái cảm tưởng của tôi rất phiền phức, khó nói ra được, cái cảm tưởng ấy chắc cũng như cái cảm tưởng của bác khi bắc về nước nhà ngoài... ta hiểu ngầm nhau mà thôi.

— Nhưng có một điều tôi chưa hiểu bởi là sao bác lại trọn bài luận đề văn chương về nhà thi-sĩ pháp Alfred de Musset? Tôi e người mình lấy làm lạ.

— Mới tưởng thì kể cũng hơi lạ đối chút, song mấy bài luận đề của tôi về văn-chương, về luật khoa có liên lạc với nhau, có một ý nghĩa hẳn hoi, cốt ý tôi là muốn cho người Nam biết người Pháp, và người Pháp biết người Nam.

Tôi trọn nhà thi-sĩ Alfred de Musset là vì tôi xét văn chương của ông cảm có vui có sầu có, có tức bi-ai, có khi đỉnh ngộ, đó mỗi vẻ, khá để hiểu hiểu được văn chương Pháp. Bài luận đề về luật của tôi lại đem cái pháp của ta phô diễn bày tỏ để người Pháp biết. Hai bên biết nhau mới mong hợp tác cùng nhau được. Nhưng vì thương vẫn có người nói: Pháp, Nam khó lòng biết được nhau. Tây-phương là tây-phương, Đông-phương vẫn là đông-phương; cho nên tôi lại có một luận đề về nhà thi-sĩ Jules Boissière để tỏ rằng người Pháp cũng có người hiểu ta, mến ta, mà cái tình người mỗi nước đối với người nước khác có thể gây nên những áng văn-chương tuyệt tác như vậy được.

— Nhưng văn sướng khó lòng mà mới sống nước ta không đủ no, vậy tôi lấy bác một câu này, có vẻ thiết thực: Ý bác định ra giấy học hay và làm trạng-sư, hình như bác siêu về bên giấy học-hơn.

— Phải, tôi không muốn ra làm trạng-sư vì nhiều lẽ, vì làm trạng-sư bên này không như bên Pháp, và người đến nhờ cái cũng không giống nhau. Còn vì nhiều lẽ nữa... ông Trần-đình-Thảo và ông Lê-văn-Kim là những người hiện giờ đang đi coi đường đó đã sẵn lòng chỉ bảo cho tôi rồi, vả lại, cái bản tính tôi đã ưa học hơn, tôi đã có nói với bác rằng tự trước đến sau tôi vẫn một ý tôi làm một người môi giới cho hai cái tinh thần.

— Nhưng muốn làm được việc bác mong đó.

— Khó lắm, tôi vẫn biết vậy, vì thế nên phải cần nhiều công chí mà phải giấy học, làm sách thì khó lòng mà truyền bá được ý tưởng đó.

— Hiện giờ, bác đã dự định làm những sách gì?

— Định làm sách gì thì cuốn tay, những hiện nay tôi đương làm giở là quyển về luật học, để là Essai sur l'humanisme juridique lược bàn về nguyên tắc nhân đạo trong pháp luật và một quyển nói về nước Pháp.

Hai quyển này độ hai ba năm nữa thì xong.

Tôi sửng sốt:

— Sao mà lâu vậy?

— Tôi còn phải chứng kiến nhiều, nhưng trước khi ra đầu nào hay tôi sẽ để bán có quyển tiểu đăng vào phương nhân.

— Cảm ơn bác... hướng mà tin nhé!

— Trong lúc đợi chứng quyển tiểu đó, nếu có dịp tôi sẽ diễn thuyết, viết báo.

Khi bác qua Saigon, còn chân ướt, chân ráo, bác đã diễn thuyết về nhà thi sĩ Jules Boissière. Tôi tôi mỉm cười:

Sao mà đâu cũng thấy tên ông Boissière, hay bác thiên duyên với ông ấy tối đấy.

Ý tôi là muốn tán dương một người Pháp hiểu được ta và lại tôi vẻ đến Singapour thì được giấy phép của bác Đông-dương mới diễn thuyết, nên tôi qua. Cái thành tình anh em trong làm đối với tôi, tôi rất tấy làm cảm động. Hôm tôi đến nghe cô đã biết ông Chiêu, ông Long, ông Chương, ông Kim, ông Thảo và các bạn đi đón tôi. Trong ấy bộ học có liên lạc với nhau lắm, còn người này thì chưa được có hiểu tính ta sao.

— Nếu ta lại được một hội Cựu-du học-sinh, thường việc độ rất hay.

Ý tôi cũng vậy, việc ấy rất cần, rồi ông cau mày, ngẫm nghĩ như không vui nói tiếp:

— phải, du-học-sinh là hy vọng trong nước, là hy vọng mà đã làm cho nhiều người thất vọng nhưng tôi đó.

Imprimerie Lithographique

HỢP THANH

96 Rue des Tasser Hanoi

là nhà in thạch-bản có đủ các khí cụ, máy móc, chuyên môn in các thứ giấy hiệu ngà sáo:

« Hiện pháo — hiệu chè — hiệu = rượu — hiệu hương — lịch v. v... »

Các ngài cần các kiểu đẹp, trong nhà có người về chuyên môn, rất ưa hiểu về lối khuếch trương quảng thương-mại.

Các thợ làm máy rất khéo-léo, đã đào luyện lâu năm trong các nhà in tây nam.

Các ngài cần in các thứ giấy hiệu ngà sáo, rõ nhiều lắm, kiểu mới, lại bán sẽ thương lượng, sẽ được giá rất hạ.

Ở xa viết thơ hỏi giá, xin giá, tôi ngay.

Hợp-thành

96 Rue des Tasser Hanoi

MỘT VIỆC RẤT LỢI CHO HỌC SINH

Các anh em học sinh mươi.

1) Có các bài học in sẵn không phải mua biếu.

2) Có livret và carte d'élève, vào thư viện xem sách và mượn sách điểu không mất tiền.

3) Được trừ học phí hay miễn học bổng.

4) Có một trường có kỷ-luật, có cử-nhân tú-tài, về ở các trường cao đẳng sư phạm ra, thì nên đến ĐỒNG-THANH HỌC ĐƯỜNG N° 39 rue des 1 EIN TRIERS-Hanoi mà học sẽ được vừa ý.

Hỡi các phụ huynh học-sinh:

Muốn cho con em thành tài và có nhân cách thì nên sớm gửi trường.

(1) Vì có hai thứ văn-chương. Một thứ của nhà nước, (Doc.oral d'Etat) có giá trị, một thứ của tháng Đại-học-đường, để cấp cho người ngoài quốc.

Đông-Phương là Đông-Phương, Tây-Phương là Tây-Phương không lẫn lộn nhau được.

Tôi hỏi chi là tôi làm nhàm đây thôi. Cũng như Đông-phương là Đông-phương, Tây-phương là Tây-phương, không lẫn, gặp nhau. Những mà đã gặp nhau rồi đây.

Tôi khôi hài:

— Phải đó, Đông-phương và Tây-phương đã gặp nhau, gặp nhau ở trong cô ông Nguyễn-Mạnh-Tường, nhưng gặp nhau rồi thì nảy ra cái gì? Ông Nguyễn-Mạnh-Tường cười.

— Cái đó thì chưa ai biết được.

NGUYỄN-TƯỜNG-TAM.

Một năm ở Cao-Đẳng

(Tiếp theo trang nhất)

Thực mà chẳng như ông thăm nào nghĩ thế rồi lại hơn nữa thường liền, hoặc lý trên trước không ngờ tên bỉ những mơ mảng cảo nọ dẫng kia với cảo kia đẳng nọ.

Ngày hôm sau lớp nhà tập nhà là thường, như có việc gì quan trọng nhà quan trọng thật, vì đã phải liên tưởng, còn sân sang hơn trường quân áo chỉnh, mà tôi cái tôi, con nhà, những đều ở cùng đi chay đi giờ cái nọ, sếp cái kia, có vẻ bận rộn lắm. Thầy chúng ấy người bận vì mình, đường cùng lại khoái. Sa hồ đến nhà in, lần đầu thấy lối cái danh thiếp mạp vàng, trên đó:

Nguyễn-văn-Sinh

Lưu học sinh

Tại trường Cao-đẳng Canh-nông à Nong-lâm

Đại-học-đường Đông-Dương

Pâo Trang-Tiên (canh nhà Toda)

Đọc đi đọc lại lấy làm vui lòng nghĩ bụng tại phải gửi cho anh em bạn học xa cùng ở nhà quê, mỗi người một cái thiếp mới được, vì đã lâu nay không nói thăm.

Về đến cổng nhà gặp chú tôi đi ra, mình tôi ta đầu đến cuối tôi nhoen cười:

— Sắm cái nhàm đi đâu vậy thế?

Tôi cũng cười rồi đáp:

— Ấy sao chú lại gọi tôi? đã là thăm đâu mà vội.

Miệng nói vậy nhưng cũng thấy lời vui vui.

Bước vào nhà đã nghe thấy tiếng cười nói bỗ bỗ của bà, mẹ với mặt đỏ như gấc đương cùng mẹ tôi ngồi cạnh mâm cơm. Bà là hiểu như có sự gì vui mừng lắm thì phải, miệng cười lỉ mà mắt thì hí lại.

Con gái bà là cô Hương cũng có ở đây đang đứng lấm trầu, thấy tôi vào thì mà cô đỏ ửng như quả bồng chín rồi cúi đầu ra dáng bẽn lẽn.

Tôi ngồi bung bát thăm nay mai lấy ...

(Còn nữa)

Việt-sinh